

ΥΛΙΚΑ Ι

ΠΑΡΟΝ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΛΙΚΩΝ

Άδειες Χρήσης

-Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται στην άδεια χρήσης Creative Commons και ειδικότερα

***Αναφορά - Μη εμπορική Χρήση - Όχι Παράγωγο Έργο v. 3.0
(Attribution – Non Commercial – Non-derivatives)***

- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

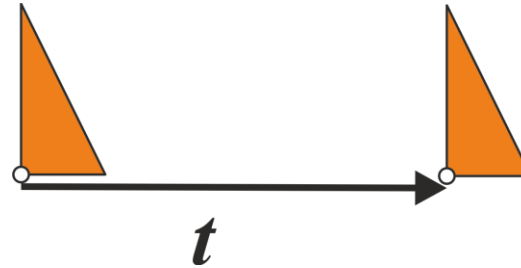

Δομή Συμπληρωματικό υλικό

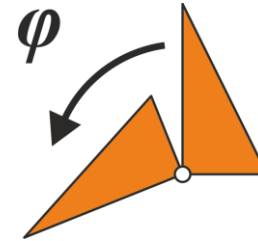
Γεωμετρική θεωρία πλέγματος

Οι γεωμετρικές διεργασίες (ή ο συνδυασμός τους) που απαιτούνται για την επανάληψη μιας αντιπροσωπευτικής μονάδας είναι:

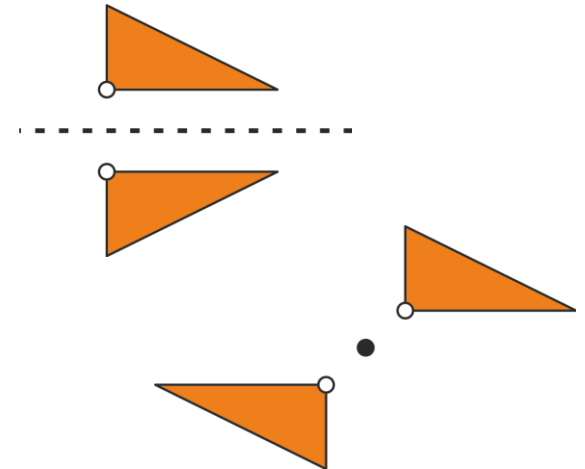
Μετατόπιση

Στροφή

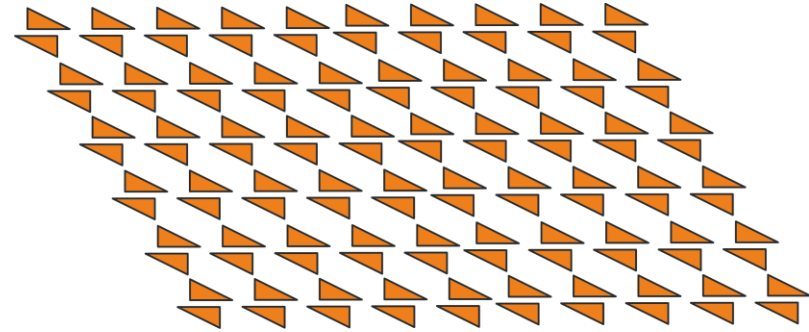
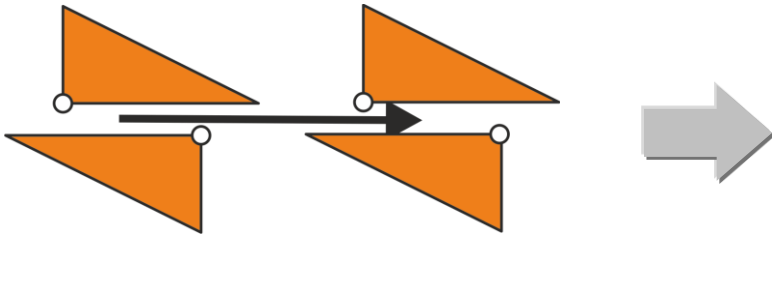
Κατοπτρισμός

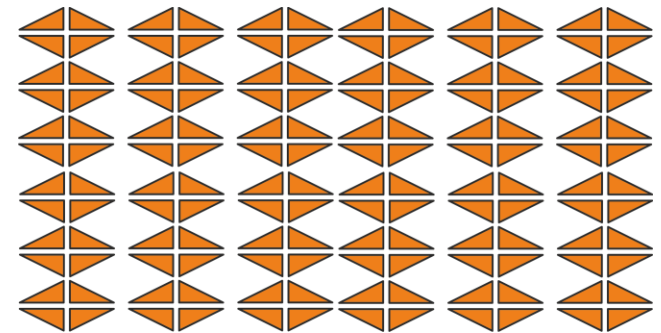
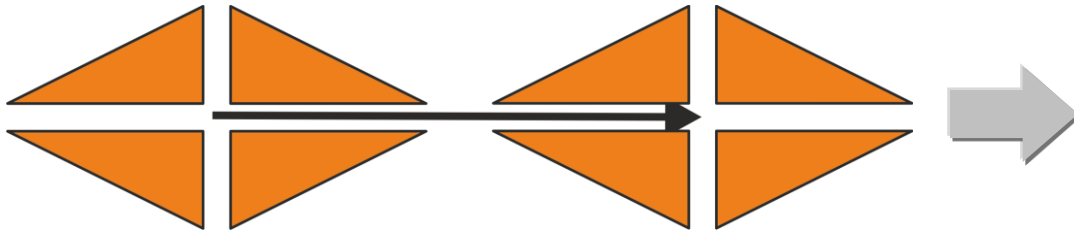
Αναστροφή
(ως προς το κέντρο)

Συνδυασμοί γεωμετρικών διεργασιών

Μετατόπιση + στροφή

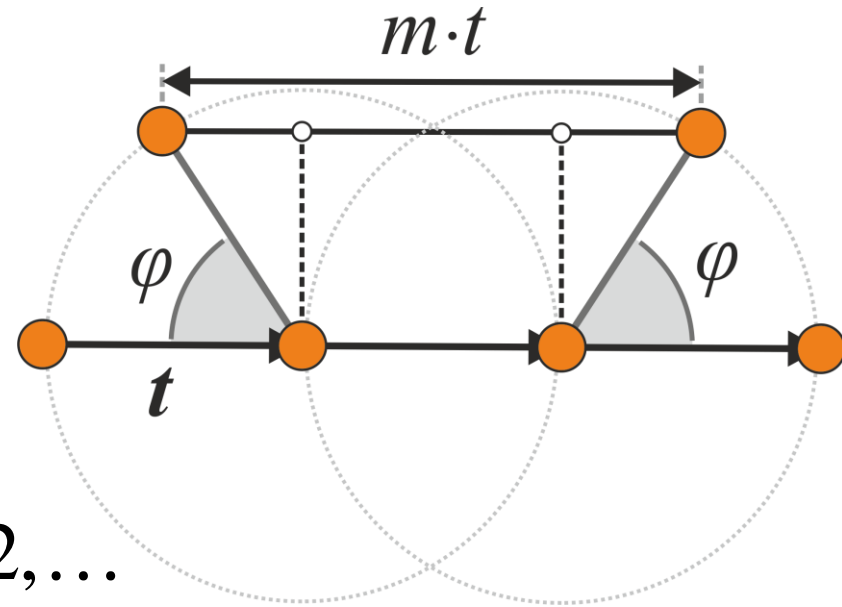

Μετατόπιση + κατοπτρισμός

Επιτρεπτοί συνδυασμοί μετατόπισης -στροφής

Η συνδυασμένη δράση μετατόπισης και στροφής θα πρέπει να δίνει σημεία που απέχουν ακέραιο πολλαπλάσιο του διανύσματος μετατόπισης t

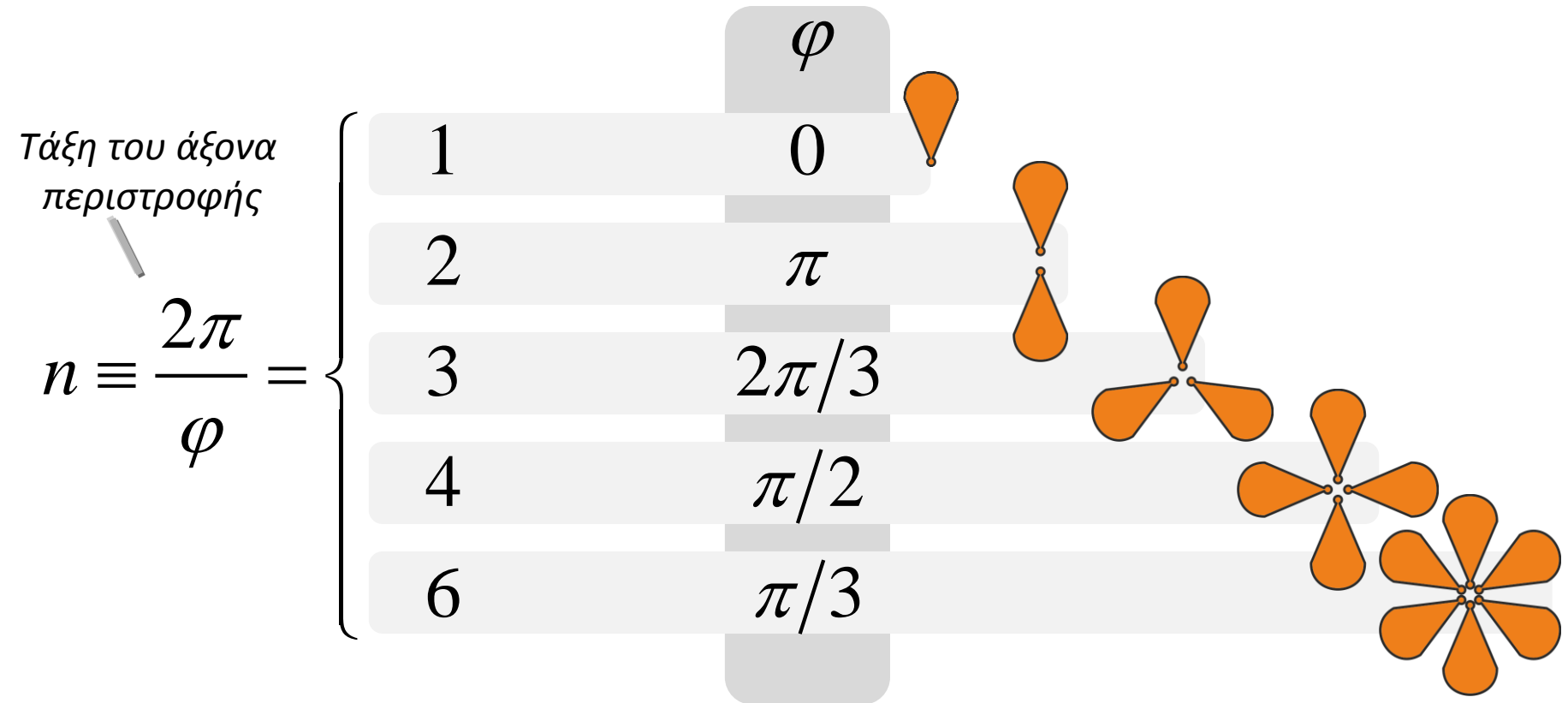

$$m \cdot t = t + 2t \cos \varphi, \quad m = 0, \pm 1, \pm 2, \dots$$

$$\cos \varphi = \frac{m-1}{2} \Rightarrow m-1 = 0, \pm 1, \pm 2 \Rightarrow$$

$$\varphi = \pi, \frac{2\pi}{3}, \frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{3}, 0$$

Επιτρεπτοί συνδυασμοί μετατόπισης -στροφής

Στους κρυστάλλους επιτρέπονται μόνο άξονες στροφής
1^{ης}, 2^{ης}, 3^{ης}, 4^{ης} και 6^{ης} τάξης

Κρύσταλλοι (3 διαστάσεις)

Κρυσταλλικά
συστήματα

7

Ομάδες
συμμετρίας σημείου

32

Ομάδες
συμμετρίας χώρου

230

Επίπεδοι κρύσταλλοι (2 διαστάσεις)

Επίπεδα
κρυσταλλικά
συστήματα

5

Επίπεδες ομάδες
συμμετρίας σημείου

10

Επίπεδες ομάδες
συμμετρίας

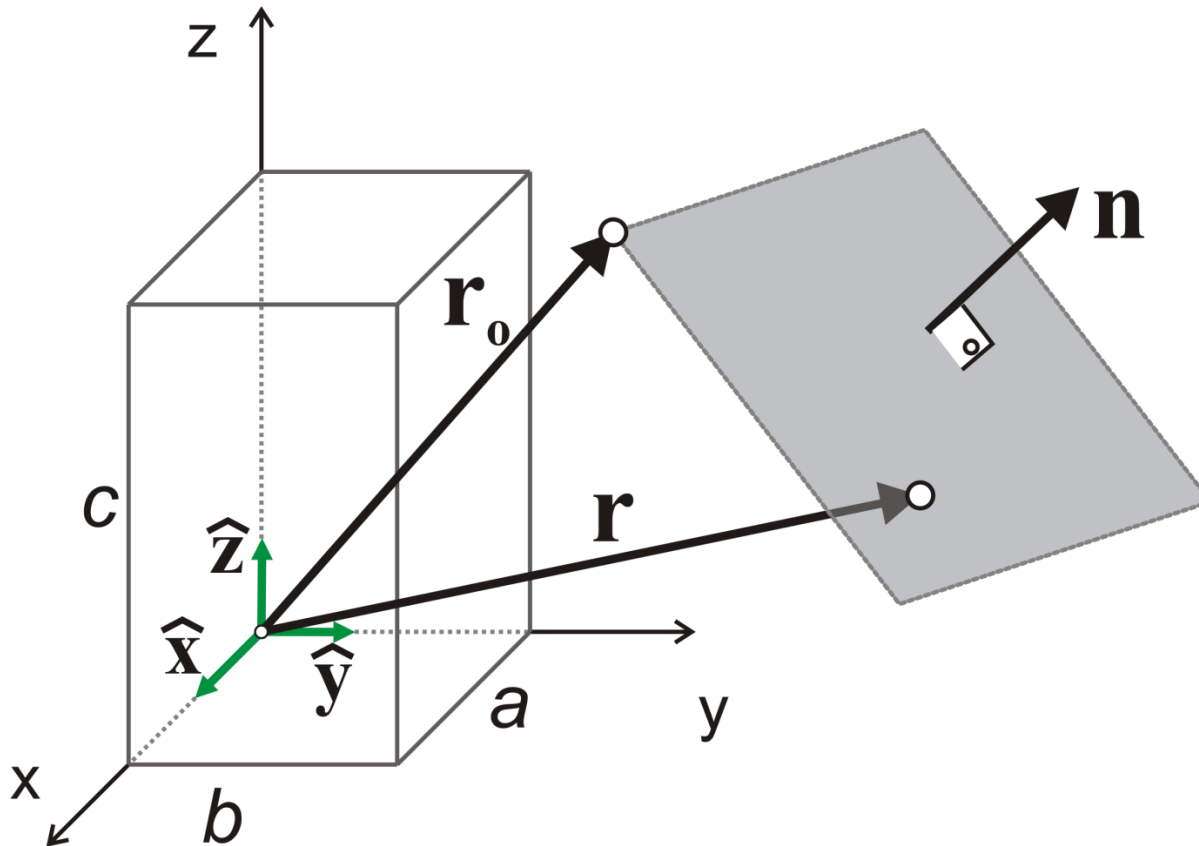
17

Κρυσταλλογραφικά Επίπεδα

Γενικός ορισμός επιπέδου
κάθετο σε διάνυσμα $\mathbf{n}$ που
διέρχεται από σημείο O

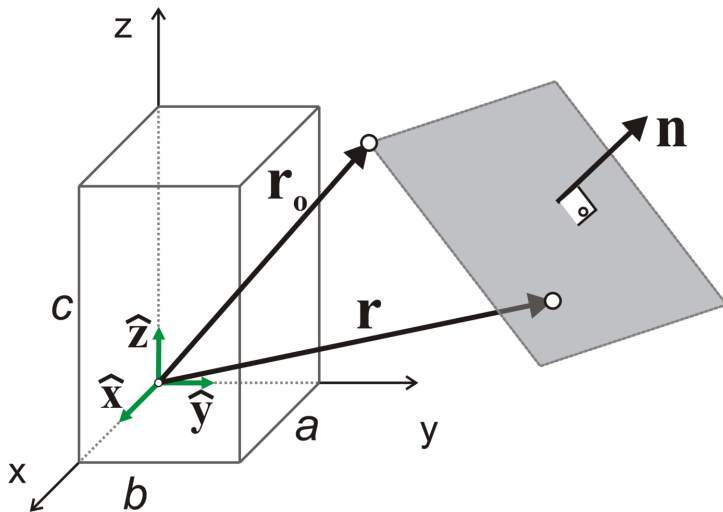
$$\mathbf{r} \cdot \mathbf{n} = \text{const} = \mathbf{r}_o \cdot \mathbf{n}$$

Κρυσταλλογραφικοί
δείκτες

$$\mathbf{n} : [u \ v \ w] \Leftrightarrow \mathbf{n} = u \cdot a \hat{\mathbf{x}} + v \cdot b \hat{\mathbf{y}} + w \cdot c \hat{\mathbf{z}}$$

$$\mathbf{r} \equiv x \hat{\mathbf{x}} + y \hat{\mathbf{y}} + z \hat{\mathbf{z}} = x_s \cdot a \hat{\mathbf{x}} + y_s \cdot b \hat{\mathbf{y}} + z_s \cdot c \hat{\mathbf{z}}$$

«συντεταγμένες» σε μονάδες
ακμών κυψελίδας

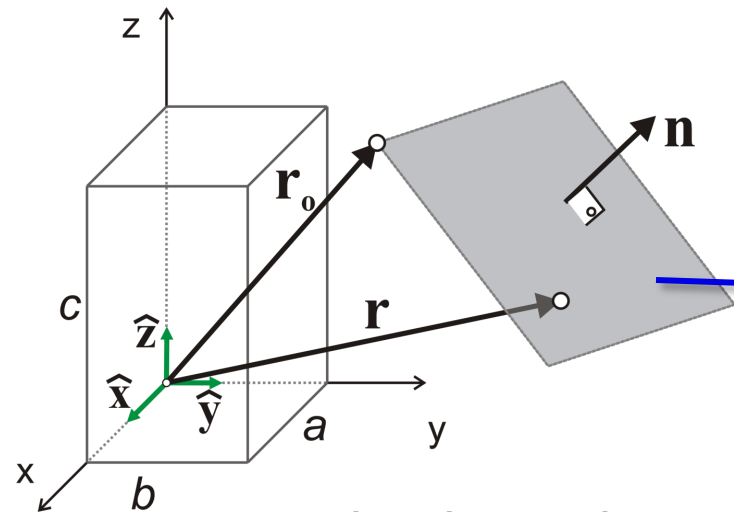
Εφόσον όλα τα παράλληλα επίπεδα έχουν ίδιους δείκτες μπορούμε να επιλέξουμε:

$$\mathbf{r}_o \cdot \mathbf{n} \equiv 1 \Rightarrow \mathbf{r} \cdot \mathbf{n} = 1 \Rightarrow$$

$$(u \cdot a \hat{\mathbf{x}} + v \cdot b \hat{\mathbf{y}} + w \cdot c \hat{\mathbf{z}}) \cdot (x_s \cdot a \hat{\mathbf{x}} + y_s \cdot b \hat{\mathbf{y}} + z_s \cdot c \hat{\mathbf{z}}) = 1 \Rightarrow$$

$$u \cdot a^2 \cdot x_s + v \cdot b^2 \cdot y_s + w \cdot c^2 \cdot z_s = 1$$

εξίσωση του κρυσταλλογραφικού επιπέδου:

που τέμνει το επίπεδο τους κρυσταλλογραφικούς άξονες;

Για να υπολογίσουμε τα σημεία τομής με τους κρυσταλλογραφικούς άξονες θέτουμε στην γενική εξίσωση:

Τομή με τον x άξονα $y = 0, z = 0 \Rightarrow x_s = \frac{1}{u \cdot a^2}$

Τομή με τον y άξονα $x = 0, z = 0 \Rightarrow y_s = \frac{1}{v \cdot b^2}$

Τομή με τον z άξονα $x = 0, y = 0 \Rightarrow z_s = \frac{1}{w \cdot c^2}$

Δείκτες κρυσταλλογραφικού επιπέδου:

$$\begin{array}{ccc} & x_s & y_s & z_s \\ & \hline & 1 & 1 & 1 \\ \text{σημεία τομής} & \hline & a^2 \cdot u & b^2 \cdot v & c^2 \cdot w \end{array}$$

⇓ αντιστροφή

$(a^2 \cdot u \quad b^2 \cdot v \quad c^2 \cdot w)$

Στο κυβικό σύστημα: $\mathbf{a} \equiv \mathbf{b} \equiv \mathbf{c} \Rightarrow (u \quad v \quad w)$

Το επίπεδο έχει τους ίδιους δείκτες με την κάθετη σε αυτό διεύθυνση !

